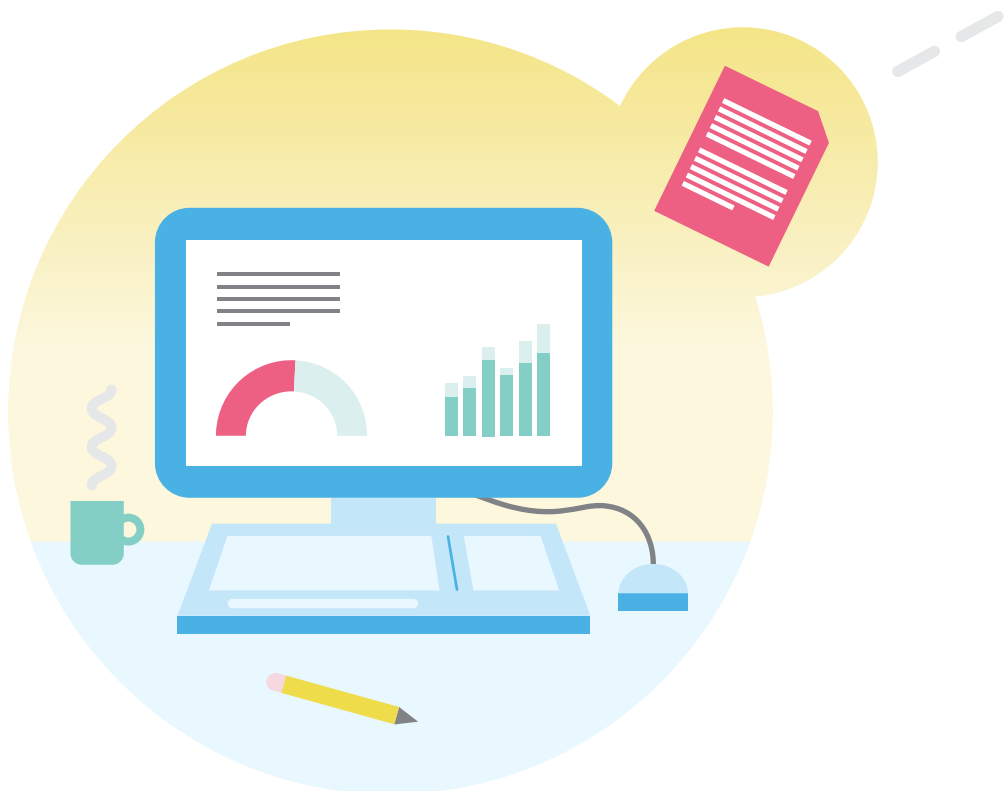

2 Taloushallinto pintaa syvemmältä

Luvussa 2 perehdymme tarkemmin sähköisen taloushallinnon etuihin niin tilitoimiston kuin asiakasyrityksen näkökulmasta sekä taloushallinto-ohjelmiston hankkimiseen internetissä toimivana pilvipalveluna.

Tavoitteena win-win

Sähköinen taloushallinto lukuisia tarjoaa mahdollisuuksia niin tilitoimistojen ammattilaisille kuin asiakasyrityksillekin. Parhaassa tapauksessa sähköistymisestä hyötyvät sekä tilitoimisto että asiakas. Tässä onnistuminen kuitenkin edellyttää uusien toimintatapojen riittävää ymmärrystä sekä valmiutta muutokseen.

Tilitoimistojen suhtautuminen sähköiseen taloushallintoon on ollut kaksijakoista. Jotkut tilitoimistot ovat profiloineet itsensä sähköisen taloushallinnon tarjoajiksi ja hakeneet siten kasvua. Toisaalta monet tilitoimistot ovat lähestyneet sähköistä taloushallintoa melko varovaisesti ja tehneet selvitystyötä sitä mukaa, kun nykyiset asiakkaat ovat alkaneet pyytää sähköisen taloushallinnon palveluita.

Asiakasyrityksen kannalta sähköisen taloushallinnon edut ovat merkittäviä. Kuukausimaksullisina pilvipalveluina tarjottavat taloushallinto-ohjelmistot mahdollistavat myös pk-yrityksille sellaisten taloushallinnon ja raportoinnin työkalujen hankinnan, joihin kymmenen vuotta sitten oli varaa vain suur yrityksillä.

Asiakasyrityksen kannalta sähköisen taloushallinnon edut ovat merkittäviä.

Pienistä ja keskiuurista yrityksistä sähköiseen talous-

hallintoon ovat siirtyneet nopeimmin laskutukseen perustuvaa B2B-liiketoimintaa harjoittavat yritykset. Tilitoimistolle tämä on voinut näkyä esimerkiksi siten, että tilitoimiston pk-yrityksiä on ollut tarve lähettää verkkolaskuja julkishallinnolle tai suuryritykselle, tai yrityksen johto on kuullut sähköisen taloushallinnon hyödyistä ja halunnut ottaa käyttöön internetissä pilvipalveluna toimivan taloushallinto-ohjelmiston.

Tyypillisesti tällaiset sähköistä taloushallintoa haluavat aktiiviset asiakkaat painottavat valinnoissaan enemmän palvelutasoa ja tarkempien taloustietojen tuomia hyötyjä kuin taloudellisia säästöjä. Tällöin tilitoimiston haasteena on kyky vastata asiakkaan palvelutarpeeseen.

Aktiiviset asiakkaat painottavat valinnoissaan enemmän palvelutasoa.

Sähköinen taloushallinto asiakasyrityksen näkökulmasta

Asiakasyrityksessä aloitteen sähköiseen taloushallintoon tekee usein yleis- tai talousjohto. Sähköinen taloushallinto antaa heille aiempaa ajantasaisemman kuvan yrityksen taloustilanteen kehittymisestä, kuten esimerkiksi tuloksesta, myyntisaamisista ja ostoista sekä kassasta.

Kun tähän yhdistetään hyvät sisäisen laskennan ja raportoinnin työkalut, johdon mahdollisuudet seurata ja ymmärtää yrityksen taloutta paranevat selvästi. Tämä on merkittävä etu etenkin sellaisille yrityksille, joiden liiketoiminta on monipuolista ja aktiivisesti kehittyvää.

Kun johdolla on uusia mahdollisuuksia seurata yrityksen taloutta, heidän kiinnostuksensa sitä kohtaan usein myös kasvaa. Yhteydenpito tilitoimiston suuntaan muuttuu usein aiempaa tiiviimmäksi: kuukausittain toimitettujen raporttien saamisen sijasta tilitoimiston yhteyshenkilöön otetaan yhteyttä pitkin kuukautta erilaisiin asioihin liittyen. Tilitoimiston kannalta tässä on myös hyvä mahdollisuus tarjota asiakkaille erilaisia neuvonta- ja konsultointipalveluita.

Asiakasyrityksen myyjien tai muiden laskutusta tekevien henkilöiden osalta sähköinen taloushallinto tarkoittaa uuden laskutusjärjestelmän käyttöönottoa. Nykyaikaisessa sähköisen taloushallinnon ohjelmistossa on monipuoliset työkalut myyntitilausten, tarjousten ja laskujen laadintaan sekä lähettämiseen sähköisesti eri kanavia pitkin. Vaikka kaikkia laskuja ei lähetettäisikään verkkolaskuina, paperilaskut voidaan lähettää tulostuspalvelun kautta, jolloin voidaan luopua myyntilaskujen tulostamisesta, kuorittamisesta ja postittamisesta. Samassa järjestelmässä toimiva asiakasrekisteri ja CRM-toiminnot täydentävät myyntipuolen kokonaisuutta.

Myyntien lisäksi myös ostot kannattaa ehdottomasti sähköistää. Asiakasyrityksessä tämä tarkoittaa tyypillisesti sitä, että laskut vastaanotetaan verkkolaskuina tai skannauspalvelun kautta, ja että ostolaskujen yhteyshenkilöt asiatarkastavat laskut, jotka johto hyväksyy maksettaviksi. Uusista laskuista saa sähköpostiin ilmoituksen, joten henkilön on helppo tietää, milloin ohjelmistoon pitää kirjautua. Pienemmissä, esimerkiksi täysin yrittäjävetoisissa yrityksissä yrittäjä voi laittaa ostolaskut suoraan maksuun haluttuna päivänä ilman ylimääräisiä välivaiheita.

Kaikki matkustavat työntekijät laativat itse omat matkalaskunsa.

Kattava sähköisen taloushallinnon ohjelmisto sisältää helppokäyttöiset toiminnot matka- ja kululaskujen laadintaan. Kun kaikki matkustavat työntekijät laativat itse omat matkalaskunsa, työ jakaantuu tasaisemmin eri ihmisille. Henkilöt voivat skannata

laskuun liittyvät kuitit ja muut tulosteet matkalaskun liitteiksi vaikkapa älypuhelimien avulla, jolloin paperista arkistoa ei tarvita. Matka- ja kululaskujen tarkastus, hyväksyntä ja maksatus voidaan hoitaa samassa ohjelmistossa aivan kuin ostolaskujenkin osalta.

Sähköinen taloushallinto kannattaakin asiakasyrityksessä viedä koko organisaatioon. Kaikille toimihenkilöille kannattaa perustaa omat henkilökohtaiset käyttäjätunnukset, joihin on määritetty oikeat käyt-

töoikeusrajaukset. Näitä tunnuksia käytetään esimerkiksi matkalaskujen laadintaan ja palkkatietojen katseluun. Jaetut käyttäjätunnukset ovat paitsi ohjelmistojen käyttöehtojen vastaisia, aiheuttavat ne myös ongelmia tietoturvan ja audit trailin osalta. Tällöin ei voida olla varmoja, kuka tunnusten käyttäjä on tehnyt minkäkin toimenpiteen. Ohjelmistoa valittaessa asia kannattaa huomioida siten, ettei asiakaskäyttäjien käyttäjätunnuksista lukumäärästä huolimatta tule suuria tunnus- tai moduulikohtaisia veloituksia.

Sähköistymisen vaikutuksesta asiakasyrityksen toimintaan kerromme luvussa 6.

Sähköinen taloushallinto tilitoimiston henkilöstön näkökulmasta

Suurin osa suomalaisista tilitoimistoista on yrittäjävetoisia, ja toiminnan kehittäminen on siten pitkälti yrittäjän vastuulla. Tilitoimistoyrittäjän kannalta sähköisen taloushallinnon käyttöönotto tarjoaa mahdollisuuden parantaa liiketoiminnan kannattavuutta työn tehostumisen kautta. Sähköiseen taloushallintoon panostaminen myös nostaa omistuksen arvoa – jos yrittäjä päättää aikanaan luopua tilitoimistoliiketoiminnasta, on sähköisen taloushallinnon palveluita tarjoava tilitoimisto selvästi perinteistä tallennusvetoista kirjanpitoa tarjoavaa toimistoa kiinnostavampi ostokohde.

Myös palveluiden myynti uusille asiakkaille on usein yrittäjän vastuulla. Erillisiä myyjiä tai asiakasvastaavia on usein suuremmissa tilitoimistoissa. Sähköinen taloushallinto helpottaa uusasiakashankintaa, kun tilitoimisto voi tarjota aidosti nykyaikaista palvelua ja panostaa myös sisäiseen laskentaan ja neuvontaan pelkän tallennustyön sijasta. Lisäksi sähköisyys helpottaa kauempana toimivien yritysasiakkaiden palvelemista – esimerkiksi jyväskyläläinen tilitoimisto voi hyvin palvella helsinkiläistä asiakasyritystä, kun tiedot ovat sähköisessä muodossa eikä papereita juuri liikutella. Sähköisten tilitoimistopalveluiden myynnissä kannattaa kuitenkin huomioida, että perinteisessä kirjanpitytyössä

hyvin toiminut tuntiperusteinen hinnoittelu ei välttämättä ole enää paras vaihtoehto.

Kun sähköinen taloushallinto otetaan käyttöön uudelle asiakasyritykselle, on helppoa sopia hinnoittelu ja työnjako asiakkaan kanssa suoraan sähköiseen taloushallintoon sopivaksi. Nämä asiat täytyy pitää mielessä myös silloin, kun tilitoimiston olemassa oleva asiakas siirtyy perinteisestä sähköiseen palvelumalliin. Paperilla toimitettavien tositemien tallennukseen perustuvan prosessin siirtäminen sellaisenaan yhteiskäyttöiseen taloushallinto-ohjelmistoon ei ole tehokkain ratkaisu. Hinnoittelun osalta haasteena on, että automaation myötä laskutettavien tuntien määrää saattaa laskea. Esimerkiksi kiinteä tai tositemperusteinen hinnoittelu onkin usein tilitoimiston kannalta järkevä ja asiakkaan kannalta turvallinen valinta.

Kaikkein eniten sähköinen taloushallinto vaikuttaa tilitoimistossa työskentelevän kirjanpitäjän arkeen. Myynti- ja ostolaskuprosesseihin liittyvä tallennustyö muodostaa usein jopa 80 % kirjanpitotyöstä, ja sähköisen taloushallinnon myötä sen osuus vähenee merkittävästi.

Kirjanpitäjän työssä korostuu tällöin automaation hallinta, poikkeustilanteiden tunnistaminen ja hoitaminen sekä täsmäytystyö.

Esimerkiksi ostolaskujen tiliöintiä voidaan automatisoida toimittajaperusteisesti, jolloin kirjanpitäjän ei joka kuukausi tarvitse erikseen tiliöidä asiakasyrityksen toistuvaa ostolaskua erikseen. Kun oletustiliöinnit

laitetaan kerralla kuntoon, voidaan tämän jälkeen vain valvoa niiden oikeaa toimintaa. Samalla ohjelmisto-osaamisen merkitys kirjanpitäjän työssä korostuu: esimerkiksi eri täsmäytysraporttien ja -työkalujen tunteminen tehostaa työtä ja tukee kirjanpitäjän tunnetta siitä, että hän hallitsee asiakasyrityksen kirjanpidon täydellisesti, vaikka tiliöinnit ovatkin pääosin muodostuneet automaattisesti.

Monissa tilitoimistoissa sähköiseen taloushallintoon on siirrytty vai-

Kirjanpitäjän työssä korostuu automaation hallinta.

heittain. Uusi internetpohjainen taloushallinto-ohjelmisto otetaan käyttöön muutamille asiakkaille, mutta pääosaa hoidetaan vielä vanhassa, tietokoneelle asennettavassa ohjelmistossa. Nykyään kustannustehokkailla, internetpohjaisilla vaihtoehdoilla voidaan kuitenkin palvella myös perinteistä palvelua haluavia asiakkaita. Kaikissa tapauksissa on järkevää keskittää samalla ohjelmistolla palveltavia asiakkaita samalle kirjanpitäjälle – näin varmistetaan riittävän hyvä ohjelmisto-osaaminen. Samalla kannattaa mahdollisuuksien mukaan huolehtia myös varamiehityksestä, eli siitä, että kirjanpitäjän lomien ja sairauspoissaolojen aikana myös joku toinen työntekijä tuntee asiakkaat ja käytetyn ohjelmiston riittävän hyvin.

Sähköistymisen vaikutuksista tilitoimistotyöhön ja tilitoimiston liiketoimintaan kerrotaan lisää luvussa 4.

Talouden ydintoiminnot sähköisesti

Sähköinen taloushallinto on laaja kokonaisuus, jolla tarkoitetaan taloushallinnon hoitamista nykyaikaisin työvälinein ja sähköisten prosessien avulla. Se sisältää mm. verkkolaskutuksen, automatisoidut tiliöinnit, sähköisen arkiston sekä selaimessa toimivan tilitoimiston ja asiakkaan yhteiskäyttöisen järjestelmän. Verkkolaskujen lähetyks ja vastaanotto on ehkä tunnetuin sähköisen taloushallinnon piirre, mutta sähköinen taloushallinto on enemmän kuin pelkkä verkkolaskutus. Parhaassa tapauksessa kaikki taloushallinnon ja kirjanpidon materiaali käsitellään ilman paperisia tositteita mahdollisimman automaattisesti.

Sähköiset tositteet ja aineisto ovat olennainen osa sähköistä taloushallintoa. Kun tositteiden siirto ja käsittely tapahtuu sähköisesti, kahdenkertainen tallennustyö voidaan välttää. Rutiinityö vähenee ja monia työvaiheita voidaan automatisoida. Tämä tehostaa taloushallinnon hoi-

tamista selvästi. Tiedot myös arkistoidaan ja niihin päästään helposti käsiksi sähköisesti.

Kokonaisuudessaan sähköinen taloushallinto käsittää kaikki yrityksen talouteen liittyvät tehtävät ja toiminnot, kuten myyntilaskutuksen, ostolaskujen käsittelyn, palkanlaskennan, matka- ja kululaskutuksen, reskontrat, kirjanpidon, raportoinnin ja viranomaisilmoitukset. Taloushallinnon prosessien tehostamisen lisäksi sähköinen taloushallinto antaa yrityksen johdolle paremmat edellytykset seurata yrityksen kassan, kannattavuuden ja muun talouden kehittymistä.

Käytännössä sähköinen taloushallinto perustuu lähes aina pilvipalveluna toimivaan taloushallinnon ohjelmistoon.

Sähköinen taloushallinto perustuu pilvipalveluna toimivaan ohjelmistoon.

Tällaista ohjelmistoa voi käyttää sekä itse oman taloushallintonsa hoitava pk-yritys että ulkoistettuja taloushallinnon palveluita tarjoava tilitoimisto. Kun asiakasyritys ja tilitoimisto käyttävät samaa järjestelmää, tiedonkulku asiakkaan ja tilitoimiston

välillä sähköistyy. Yhteistyö muuttuu muutenkin joustavammaksi, kun eri työvaiheet voidaan jakaa tarkoituksenmukaisesti asiakkaan ja tilitoimiston välille.

Myynti- ja ostolaskut

Sähköisen taloushallinnon ohjelmat tarjoavat kattavat työkalut myyntilaskujen laadintaan. Laskut lähetetään sähköisesti ja verkkolaskutuksessa laskun tiedot siirtyvätkin sähköisessä muodossa laskuttajan järjestelmästä suoraan vastaanottajan järjestelmään. Jos laskun vastaanottaja ei hyväksy tai voi vastaanottaa verkkolaskua, on lasku mahdollista myös siirtää helposti jaettavaksi perinteisenä kirjepostina tulostuspalvelun avulla.

Ostolaskujen käsittely tehostuu sähköisessä taloushallinnossa huomattavasti. Tämä tuo kustannussäästöjä. Verkkolaskut ovat valmiiksi sähköisessä muodossa, ja myös paperilla saapuvien laskujen sähköistäminen onnistuu ostolaskujen skannauspalvelun avulla. Sähköisen taloushallinnon ohjelmisto käsittelee niin myynti- kuin ostolaskutkin automaattisesti kirjanpitoon, hyväksymiskiertoon ja reskontraan. Järjestelmään sisältyvä pankkiyhteys automatisoi edelleen reskontranhoidon. Oheisissa kaaviossa on kuvattu myynti- ja ostolaskujen käsittelyä, jotka hoituu sähköisessä taloushallinnossa pitkälti automatisoidusti.

**Kaavio 5:
Myyntilaskutus vaiheittain**

**Kaavio 6:
Ostolaskujen käsittely vaiheittain**

Palkanlaskenta, matka- ja kululaskut

Palkanlaskenta sekä matka- ja kululaskujen käsittely voidaan toteuttaa sähköisesti, jolloin kaikki tiedot löytyvät sähköisen taloushallinnon järjestelmästä ja ne voidaan toimittaa asianosaisille helposti ja turvallisesti internetin välityksellä.

Yrityksen matkustava henkilökunta laatii itse omat matkalaskunsa ja matkalaskujen kuitit voidaan liittää skannaamalla matkalaskun liitteiksi. Matka- ja kululaskujen kuittien digitointi onnistuu esimerkiksi älypuhelimien avulla, jolloin niiden käsittely helpottuu ja virheet vähenevät. Henkilökunta voi myös seurata palkkatietojaan sähköisesti. Kun kaikki tieto on samassa järjestelmässä, saadaan vuosi-ilmoituksille poimittua automaattisesti tiedot sekä matkalaskuilta että palkanlaskennasta. Viereinen kaavio kuvaa matka- ja kululaskujen sähköistä käsittelyä.

Kaavio 7: Matkalaskujen prosessi vaiheittain

Kirjanpito

Sähköiseen taloushallintoon kuuluu luonnollisesti myös pitkälle automaattisoitu kirjanpito. Tämä tarkoittaa myyntilaskujen automaattista kirjautumista kirjanpitoon ja myyntireskontraan niiden lähetyksen yhteydessä sekä sitä, että ostolaskut kirjautuvat ostoreskontraan ja kierätykseen verkkolaskun saapuessa laskuttajalta. Automaattisen kirjanpidon ja selaimessa käytettävän taloushallinto-ohjelmiston ansiosta yrityksen kirjanpito on ajan tasalla ja aina saatavilla, ajasta tai paikasta riippumatta.

Sähköiseen taloushallinnon ohjelmistoon voidaan myös tallettaa kirjanpidon ja taloushallinnon dokumentteja. Sähköisesti arkistoitujen laskujen, päivä- ja pääkirjojen, tilinpäätösdokumenttien ja muiden taloushallinnon dokumenttien hallinta on monipuolisten hakukriteerien ansiosta tehokasta ja paperisen arkistoinnin tarve vähenee merkittävästi. Viereinen kaavio kuvaa sähköisen kirjanpitoon päävaiheita.

Kaavio 8: Kuukausikirjanpito vaiheittain

Raportit ja viranomaisilmoitukset

Yrityksen toimintaan liittyy useita viranomaisilmoituksia ja raportteja, joista suuri osa voidaan toimittaa sähköisen taloushallinnon avulla myös sähköisesti.

Tiedot raportteihin ja eri viranomaisilmoituksille haetaan automaattisesti järjestelmään jo kertaalleen tallennetuista tositteista. Yrityksen taloushallintoon kytketyistä ilmoituksista muodostetaan automaattisesti kirjanpitomerkinnot sekä tarvittaessa maksutositteet.

Sähköisen taloushallinnon prosesseja on kuvattu yksityiskohtaisemmin luvussa 3.

Asiakasyrityksen näkökulmasta sähköinen taloushallinto vie raportoinnin uudelle tasolle. Perinteiset ns. ulkoisen laskennan raportit voidaan ottaa joustavasti nettiselaimessa toimivan sähköisen taloushallinnon ohjelmiston kautta ja esimerkiksi kirjanpidon saldotietoihin on helppoa porautua suoraan raportilta. Lisäksi sisäisen laskennan – esimerkiksi projekti- tai kustannuspaikkaseurannan – raporttien käyttö tuo johdolle lisäarvoa.

Sähköisesti toimitettavia viranomaisilmoituksia ovat esimerkiksi kausiveroilmoitukset, TyEL-ilmoitukset, palkkojen vuosi-ilmoitukset sekä veroilmoitukset. Ilmoitusten sähköinen allekirjoittaminen onnistuu KATSO-tunnusten avulla. Sähköinen ilmoittaminen tehostaa tiloitustalon työtä.

Sähköisen taloushallinnon etuja

VERKKOLASKUTUS

Verkkolaskutuksessa laskun tiedot siirtyvät sähköisessä muodossa laskuttajan järjestelmästä suoraan vastaanottajan järjestelmään, jossa ne käsitellään automaattisesti kirjanpitoon, hyväksymiskiertoon sekä reskontraan.

MATKA- JA KULULASKUTUS

Työntekijät voivat tallentaa suoraan sähköisen taloushallinnon ohjelmaan matka- ja kululaskunsa liitteineen, jolloin 1) ne ovat nopeasti hyväksymiskierrossa, 2) kuittien käsittely vähenee ja 3) maksuajatyhenvät.

PALKANLASKENTA

Palkat lasketaan samassa järjestelmässä muiden taloushallinnon osa-alueiden kanssa, jolloin niitä ei tarvitse erikseen kirjata. Lisäksi maksut saadaan automatisoitua ja merkattua maksetuksi. Työntekijöillä on mahdollisuus nähdä palkkalaskelmat omilla käyttäjätunnuksillaan suoraan taloushallinto-ohjelmistosta.

RAPORTIT JA VIRANOMAISILMOITUKSET

Eri raporteille haetaan tiedot jo kertaalleen tallennetuista tositteista. Myös viranomaisilmoituksille tiedot haetaan automaattisesti ja ilmoitukset lähetetään sähköisesti suoraan vastaanottavalle taholle.

TIETOTURVA

Nykyaikainen sähköisen taloushallinnon ohjelmisto on kuin verkkopankki, jossa tietoliikenneyhteydet ovat aina salattuja, kirjautumiseen käytetään istuntokohtaista salasanaa ja ohjelmistopalvelun tarjoaja huolehtii tietojen turvallisesta säilyttämisestä asiakkaan ja tilitoimiston puolesta.

Viisi myyttiä sähköisestä taloushallinnosta

1. Sähköinen taloushallinto soveltuu vain suurille yrityksille

Väärin: Sähköinen taloushallinto sopii erityisen hyvin pk-yritysten käyttöön. Eri työvaiheet voidaan tehdä hyvin tehokkaasti, ja pienekin yrityksen on mahdollista hankkia huippuluokan taloushallinnon työvälineet edullisesti netissä toimivana pilvipalveluna.

2. Sähköinen taloushallinto on kallista

Väärin: Sähköinen taloushallinto on kustannustehokas ratkaisu. Prosessit tehostuvat, mikä mahdollistaa säästöjä. Lisäksi taloushallinto-ohjelmisto voidaan hankkia edullisena kuukausimaksullisena palveluna eikä ohjelmistoon, päivityksiin ja palvelimiin tarvitse enää investoida.

3. Sähköpostilla lähetetty lasku on sähköistä taloushallintoa

Puolitotuus: Sähköisen taloushallinnon ohjelmistosta on mahdollisuus lähettää laskuja myös sähköpostitse, mutta laskun vastaanottajan kannalta sähköpostilla toimitettu lasku on verkkolaskua huonompi vaihtoehto. Verkkolasku sisältää laskun kuvan lisäksi laskun tiedot konekielisessä muodossa, jonka vastaanottava taloushallinto-ohjelmisto voi automaattisesti lukea.

4. Sähköisen taloushallinnon käyttö edellyttää IT-taitoja

Väärin: Sähköisen taloushallinnon ohjelmiston käyttö on yhtä helppoa kuin verkkopankinkin. Nykyaikaiset ohjelmistot ovat helppokäyttöisiä, ja kun talouden eri prosessit löytyvät yhdestä ja samasta käyttöliittymästä, ei monimutkaisia IT-ratkaisuja tarvita.

5. Sähköinen taloushallinto on nykypäivää

Totta: Sähköinen taloushallinto on käytössä sadoissa kotimaisissa tilitoimistoissa ja tuhansissa erikokoisissa yrityksissä.

Tehokas ja luotettava pilvipalvelu

Pilvipalvelu (englanniksi Cloud Service) on suomenkielinen termi, joka kuvaa internetissä tapahtuvaa tietojenkäsittelyä. Monia erilaisia ohjelmistoja tarjotaan nykyään pilvipalveluna, ja esimerkiksi sähköinen taloushallinto perustuu lähes aina pilvipalveluna hankittavaan ohjelmistoon. On kuitenkin hyvä muistaa, ettei sähköinen taloushallinto ole sama asia kuin pilvipalvelu.

Sähköisen taloushallinnon ohjelmistot myydään tavallisessa nettiselaimessa toimivina kuukausimaksullisina palveluina. Näitä internetissä toimivia palveluita kutsutaan nykyään joko pilvipalveluiksi tai SaaS- eli Software as a Service -palveluiksi. Sähköinen taloushallinto on paljon muutakin kuin nykyaikainen taloushallinto-ohjelmisto, mutta nyky-

aikainen taloushallinto-ohjelmisto on käytännön edellytys sähköisten prosessien hyödyntämiselle.

Yritysohjelmistojen hankkiminen pilvipalveluna on yleistynyt hyvin nopeasti.

Vaikka lyhenne SaaS on ollut käytössä jo useita vuosia, se ei ole englanninkielisenä terminä juurtunut Suomessa ohjelmistoalan ulkopuolella kovin laajaan käyttöön. Pilvipalvelu sen sijaan istuu hyvin arkiseenkin kielenkäyttöön ja on siten noussut nopeasti yleiseksi tavaksi viitata erilaisiin internetistä, eli ”pilvestä”, toimitettuihin palveluihin. Yritysohjelmistojen hankkiminen pilvipalveluna on viime

vuosien aikana yleistynyt hyvin nopeasti.

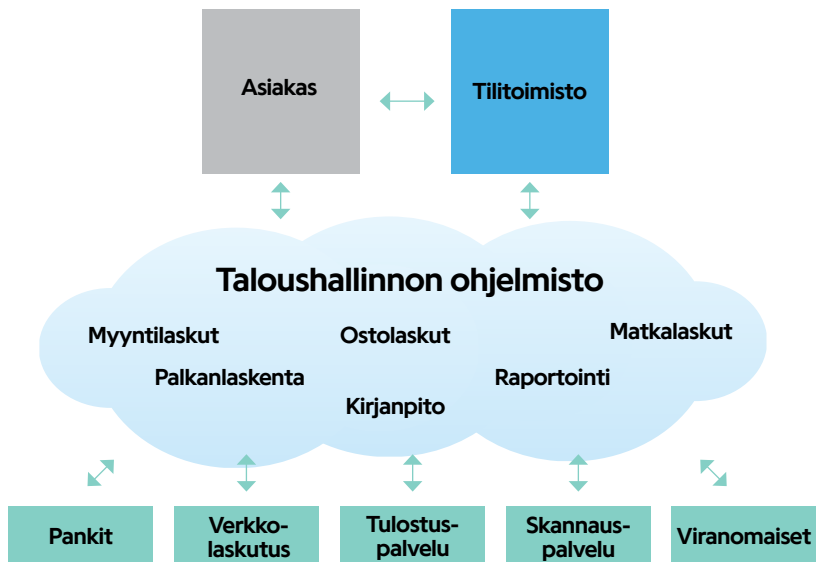
Kuten englanninkielinen termi Software as a Service viittaa, kyse on ohjelmiston hankkimisesta palveluna. Ohjelmiston käyttäjä ei maksa haluamastaan ohjelmistosta ensin kallista lisenssiä ja sitten erillisiä ylläpitomaksuja, vaan ohjelmiston käytöstä maksetaan yleensä kuukausittainen todelliseen käyttöön perustuva palvelumaksu. Ohjelmistoa, tietokantoja tai muutakaan ei tarvitse asentaa omalle työasemalle tai lähiverkon palvelimelle, vaan palvelu on käyttäjän käytettävissä tavallisen verkkopankin tavoin nettiselaimella.

Pilvipalveluun tallennetut tiedot säilytetään palvelua tarjoavan yrityksen tehokkailla palvelimilla, joilta palveluaan jopa tuhansia muitakin asiakkaita ja joiden ylläpidosta huolehditaan hyvin laadukkaasti. Pilvipalveluna hankittu kokonaispalvelu sisältääkin siis ohjelmiston käyttöoikeuden lisäksi paljon muuta – esimerkiksi tietojen varmuuskopioinnin ja palvelun muun teknisen ylläpidon.

Viime vuosina pilvipalveluiden tarjoajat ovat kiinnittäneet myös paljon huomiota ohjelmiston käytettävyyden kehittämiseen. Taloushallinto-ohjelmistojen osalta on tärkeää, että sekä tilitoimistojen tehokäyttäjien että asiakasyritysten satunnaisten käyttäjien tarpeet on huomioitu. Parhaassa tapauksessa pilvipalvelu voikin tarjota sekä helposti lähestyttävät perustoiminnot asiakaskäyttäjille että tehokkaat työkalut vaativaan ammattikäyttöön.

Kokonaisuudessaan pilvipalveluna hankittavat yritysohjelmistot ovat luotettavia, vaivattomia ja kustannustehokkaita. Ei olekaan ihme, että yhä useammat yritykset hankkivat lähes kaikki käyttämänsä ohjelmistot pilvipalveluina, ja että pilvipalvelut valtaavat alaa myös taloushallinnon alalla. Alla oleva kaavio kuvaa, miten sähköisen taloushallinnon pilvipalvelu voi sisältää kaikki niin asiakkaan kuin tilitoimistonkin tarvitsemat toiminnot ja yhteydet samassa paketissa.

Kaavio 9: Sähköisen taloushallinnon pilvipalvelun muodostama kokonaisuus

Pilvipalveluna tarjottavan ohjelmiston käyttö ja tietoturva

Käytännössä pilvipalveluna tarjottava ohjelmisto toimii niin, että käyttäjä avaa oman tietokoneensa nettiselaimella palvelun osoitteen ja kirjautuu palveluun henkilökohtaisilla käyttäjätunnuksillaan. Kirjautumisen jälkeen ohjelma aukeaa selaimen, ja käyttäjä pääsee käsiksi

ohjelmassa oleviin tietoihin. Tämä muistuttaa paljon tavallisen verkkopankin käyttöä.

Kaikki ohjelmaan syötetyt tiedot tallentuvat palveluntarjoajan palvelimilla oleviin tietokantoihin, ja tieto siirtyy käyttäjän tietokoneelle käytön aikana salattua yhteyttä pitkin. Ohjelman käyttö onnistuu miltä tahansa nettiin kytketyltä tietokoneelta.

Tilitoimiston ja muiden yritysten kannalta pilvipalveluina hankituilla yritysohjelmistoilla on useita etuja. Koska pilvipalvelut on suunniteltu palvelemaan laajoja asiakasjoukkoja, niiden käyttöönotto on usein nopeaa ja edullista. Palveluiden avausmaksut vastaavat yleensä 1–3 kuukauden käytön veloitusta, minkä jälkeen ohjelmistosta maksetaan todelliseen käyttömäärään perustuvaa kuukausimaksua. Pilvipalveluna tarjotun ohjelmiston käyttöönotto ei edellytä erillisiä laitehankintoja eikä asennuksia työasemalle tai yrityksen omalle palvelimelle. Käyttö onnistuu tavallisella nettiselaimella, ja ohjelmistosta latautuu aina sisäänkirjautumisen yhteydessä automaattisesti uusin versio. Näin tilitoimiston tai asiakasyrityksen ei tarvitse kantaa huolta ohjelmiston versiopäivityksistäkään.

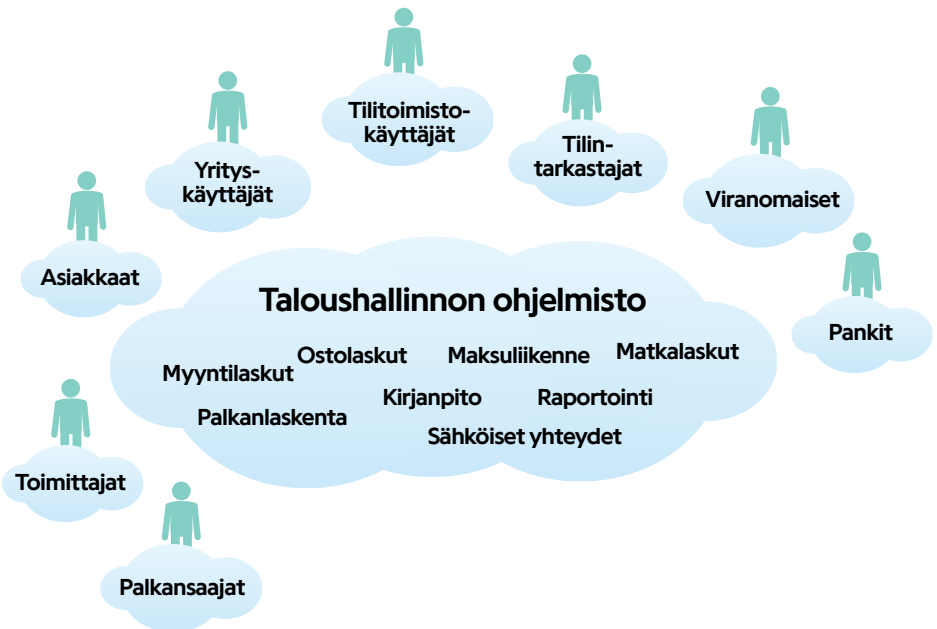
Parhaimmassa tapauksessa pilvipalveluna hankittava taloushallinto-ohjelmisto sisältää pelkän ohjelmiston lisäksi valmiina myös keskeiset ulkoiset yhteydet sekä näiden ylläpidon. Kun pankki- ja verkkolaskuyhteydet, laskun tulostus- ja skannauspalvelut sekä sähköiset viranomaisyhteydet hankitaan samassa kokonaisuudessa taloushallinto-ohjelmiston kanssa, niiden käyttöönotto on hyvin helppoa. Palveluntarjoaja myös huolehtii niiden teknisestä ylläpidosta ja seurannasta tilitoimiston ja asiakasyrityksen puolesta.

Aiemmin, pilvipalveluiden alkutaipaleella monet yritykset epäröivät pilvipalveluiden käyttöönottoa tietoturva- ja luotettavuussyistä. Vaikka nämä huolet ovat vähentyneet pilvipalveluiden yleistyessä, on tietoturvaan syytä kiinnittää erityistä huomiota. Pilvipalvelua käytettäessä palveluntarjoaja huolehtii palvelinympäristön teknisestä ylläpidosta, tietoturvasta ja varmuuskopioinneista.

Koska luotettavan palvelun tarjoaminen on pilvipalvelua tarjoavan

yrityksen uskottavuuden elinehto, tekniseen ylläpitoon ja luotettavuuteen panostetaan yleensä paljon. Tietoturvan osalta käyttäjän kannattaa varmistaa, että tiedonsiirtoyhteydet ovat salattuja, ja että sisäänkirjautumisessa käytetään käyttäjätunnuksen ja kiinteän salasanan lisäksi myös istunnoittain vaihtuvaa salasanaa, aivan kuin verkkopankissakin. Oheinen kaavio kuvaa, miten eri sidosryhmät hyötyvät pilvipalveluna toimivasta taloushallinnon ohjelmistosta.

Kaavio 10: Asiakkaan ja tilitoimiston yhteiskäyttöinen ohjelmisto helpottaa yhteistyötä

”Raaski luopua rakkaista mapeista”

Gerako Oy

- **Toimitusjohtaja:** Seppo Järvi
- **Liikevaihto:** 22 M €
- **Henkilölukumäärä:** 3
- **Perustamisvuosi:** 1974

Katso Sepon
videomietteet

procounor.com/tarinat

”Mutu-johtamisesta tietojohdantamiseen”

Organisaation vanhoista toimintamalleista on tärkeää poisoppia, toteaa Gerako Oy:n toimitusjohtaja Seppo Järvi.

Neljää yhtiötä hallinnoiva Järvi pitää Procounor-ohjelmiston ylivoimaisena etuna ajantasaista pilvipalvelusta löytyvää raportointitietoa.

- Paperiaikaan tieto oli vanhaa ja näimme vain numerosarjoja. Lukuja tarkastellessa syntyi lisäkysymyksiä ja kommunikaatio tilitoimiston tai talousosaston kanssa perustui enemmän tai vähemmän siihen, että pyysimme lisäselvitystä jostain yksityiskohdasta. Vastausta odotettiin pari päivää.

- Sähköisen ohjelmiston myötä tarvittava tieto on tietokoneen ruudulla muutamalla hakutoiminnolla – kerrankin on tietojärjestelmä, joka palvelee käyttäjänsä ja helpottaa käyttäjän työtä. Johtamisen kannalta tämä tarkoittaa suurta mullistusta: mutu-johtaminen muuttuu aidosti tietojohdantamiseksi.

Sähköiseen taloushallintoon siirtyminen tapahtui neljässä yhtiössä limittäin vuosien 2009—2014 aikana.

- Jos antaisin vinkin sähköistymistä vielä miettivälle yritykselle, se olisi: *”kun siirrytte, siirtykää oikeasti ja ottakaa kaikki irti uusista mahdollisuuksista.”* Luopukaa alussa heti paperitositteista. Ajatus voi vaatia uskallusta, mutta täytyy raaskia luopua niistä rakkaista mapeista. Vanhoista toimintamalleista täytyy oppia pois.

Järvi kertoo vertailuksi kaksi esimerkkiä, miten käytännön prosessit ovat muuttuneet automatisoinnin myötä.

- Aikaisemmin projekti-ihmiset lähettivät laskutukseen viestin, että tämän projektin voisi laskuttaa, nyt projekti-ihminen luo itse laskun käyttäjäystävällisessä järjestelmässä.

- Toiseksi vaikkapa paperisen matkalaskun kiertonopeus saattoi venyä pitkäksi, varsinkin jos yrityksellä oli toimipisteitä useammalla paikkakunnalla. Nämä esimerkit tuntuvat kaukaisilta, mutta näin tosiaan toimimme vielä muutama vuosi sitten.

Procountor™